

Перелік освітніх компонентів, що передбачені освітньою програмою в 1-4 класах освітнього закладу

Освітня програма – це єдиний комплекс освітніх компонентів, спланованих і організованих закладом загальної середньої освіти для досягнення учнями результатів навчання. Основою для розроблення освітньої програми є Державний стандарт початкової освіти.

Освітня програма включає такі освітні компоненти: когнітивний (система наукових знань), практичний (система практичних умінь, навичок, способів діяльності), творчий (досвід творчої діяльності), комунікативний (система відносин).

Програма **початкової освіти** окреслює підходи до організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями **обов'язкових результатів навчання**, визначених Державним стандартом початкової освіти.

Ґрунтуючись на **компетентнісному підході** до навчання, освітні програми передбачають активне конструювання знань та формування умінь, уявлень здобувачів освіти через досвід практичної діяльності, що забезпечує формування в учнів ключових компетентностей, зазначених у статті 12 Закону України «Про освіту»:

- * **вільне володіння державною мовою**, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

- * **здатність спілкуватися рідною** (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

- * **математична компетентність**, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

- * **компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій**, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

- * **інноваційність**, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

- * **екологічна компетентність**, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

***інформаційно-комунікаційна компетентність**, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

*** навчання впродовж життя**, що передбачає опанування вміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

*** громадянські та соціальні компетентності**, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

*** культурна компетентність**, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

*** підприємливість та фінансова грамотність**, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі **наскрізні вміння**:

- читання з розумінням;
- уміння висловлювати власну думку усно і письмово;
- критичне та системне мислення;
- творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію;
- вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, навчальних предметів та предметних циклів є наскрізні лінії – соціально значимі надпредметні теми, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Наскрізна лінія **«Екологічна безпека та сталий розвиток»** передбачає формування в учнів соціальної активності, відповідальності й екологічної свідомості, у результаті яких вони дбайливо й відповідально ставитимуться до довкілля, усвідомлюючи важливість сталого розвитку для збереження довкілля й розвитку суспільства.

Метою вивчення наскрізної лінії **«Громадянська відповідальність»** є формування відповідального члена громади й суспільства, який розуміє принципи й механізми його функціонування, а також важливість національної ініціативи. Ця наскрізна

лінія освоюється через колективну діяльність – дослідницькі роботи, роботи в групі, проєкти тощо, яка розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.

Завданням наскрізної лінії **«Здоров'я і безпека»** є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.

Вивчення наскрізної лінії **«Підприємливість і фінансова грамотність»** забезпечить краще розуміння молодим поколінням українців практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо); сприятиме розвитку лідерських ініціатив, здатності успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі.

Вимоги

до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти
з мовно-літературної освітньої галузі **(українська мова та література)**

Загальні результати навчання здобувачів освіти	Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти	
	1-2 класи	3-4 класи
Сприймає усну інформацію.	1.Виявляє розуміння фактичного змісту висловлювання, сприйнятого на слух, запитує про незрозуміле.	1.Визначає фактичний зміст, тему, основну думку, пояснює причинно-наслідкові зв'язки сприйнятого на слух висловлення, уточнює інформацію, ставить доцільні запитання.
Сприймає текст.	2.Читає вголос цілими словами, усвідомлено.	2.Володіє повноцінною навичкою читання вголос і мовчки.
Оцінює текст. Збагачує естетичний та емоційно-чуттєвий досвід.	3.Відповідає на запитання за змістом прочитаного, усно передає свої враження, уподобання.	3.Аналізує прочитаний текст, висловлює й обґрунтовує власне ставлення щодо прочитаного, формулює висновки.
Перетворює усну інформацію в різні форми повідомлень.	4. Виявляє розуміння змісту прочитаного тексту, пояснює вчинки персонажів у творі, висловлює власне ставлення щодо прочитаного.	4.Переказує усно і письмово прочитаний/прослуханий твір з дотриманням логіки викладу та з творчим доповненням.
	5.Будує речення, переказує, бере участь у короткому діалозі.	5.Будує зв'язні висловлювання (розповідь, опис, міркування, есе, діалог) в усній і

		письмовій формах, володіє монологічною та діалогічною формами мовлення, дотримується правил культури спілкування.
Створює письмові висловлювання. Редагує письмові тексти.	6.Пише розбірливо, перевіряє написане, виправляє помилки.	6.Пише розбірливо, дотримується граматичних і орфографічних норм, перевіряє і редагує написане.
Досліджує мовні явища.	7. Визначає й аналізує мовні одиниці та явища, використовує їх для вдосконалення мовлення.	7.Досліджує мовні одиниці та явища, використовує їх для вдосконалення мовлення.

Вимоги

до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти з мовно-літературної освітньої галузі (іншомовна освіта – англійська мова)

Загальні результати навчання здобувачів освіти	Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти	
	1-2 класи	3-4 класи
Сприймає усну інформацію.	1. Сприймає і розуміє іноземну мову на слух.	1.Сприймає з розумінням іноземну мову на слух.
	2. Читає з розумінням іноземною мовою.	2.Читає з розумінням іноземною мовою.
Здійснює усну взаємодію.	3. Висловлюється іноземною мовою.	3.Висловлюється іноземною мовою.
Здійснює письмову взаємодію.	4. Записує слова, речення, короткі повідомлення про себе, на повсякденні теми іноземною мовою.	4.Записує слова, речення, короткі повідомлення про себе, на повсякденні теми іноземною мовою.

Вимоги

до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти з математичної освітньої галузі(математика)

Загальні результати навчання здобувачів освіти		
	1-2 класи	3-4 класи
Встановлює кількість об'єктів, читає і записує числа, порівнює та упорядковує їх.	1.Читає, записує, утворює, порівнює числа в межах 100, визначає склад числа.	1.Читає, записує, утворює, порівнює числа, визначає розрядний склад числа.

Володіє обчислювальними навичками, застосовує їх у навчальних та практичних ситуаціях.	2.Володіє навичками додавання і віднімання чисел.	2.Володіє навичками додавання і віднімання, множення і ділення чисел.
	3.Читає записує математичні вирази, у тому числі зі змінною, знаходить їх значення.	3.Читає і записує математичні вирази, у тому числі зі змінною, знаходить їх значення; розв'язує рівняння, добирає розв'язок нерівності зі змінною.
Розробляє стратегії розв'язання проблемних ситуацій.	4.Аналізує текст задачі, створює за потреби модель, обґрунтовує спосіб розв'язання.	4.Аналізує текст задачі, створює за потреби модель, обґрунтовує спосіб розв'язування.
Моделює процес розв'язання проблемної ситуації і реалізує його.	5. Розв'язує задачу, перевіряє розв'язок.	5.Розв'язує задачу, прогнозує і перевіряє розв'язок.
Розпізнає геометричні фігури за їх істотними ознаками.	6. Розпізнає, конструює з підручного матеріалу і зображує геометричні фігури.	6.Розпізнає, будує геометричні фігури, конструює об'єкти з геометричних фігур.
Вимірює величини.	7.Використовує для вимірювання величин доцільні одиниці вимірювання, оперує величинами.	7.Використовує для вимірювання величин доцільні одиниці вимірювання, оперує величинами, користується приладами для вимірювання.

Вимоги

до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти з мистецької освітньої галузі(музичне мистецтво)

Загальні результати навчання здобувачів освіти	Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти	
	1-2 класи	3-4 класи
Аналізує, інтерпретує, оцінює мистецтво.	1.Описує враження від сприймання творів мистецтва, словесно характеризує твори мистецтва.	1.Описує враження від сприймання творів, словесно характеризує твір з використанням мистецької термінології.
Імпровізує.	2.Виявляє старанність у співі, відтворює за зразком запропоновані ритми.	2.Співає виразно, відтворює запропоновані ритми (соло та в групі), імпровізує з ритмами.

Представляє власні досягнення.	3.Презентує створені художні образи, описує, чи вдалося втілити творчий задум.	3.Презентує власні художні образи, оцінює власну творчість, пояснює, що вдалося.
--------------------------------	--	--

Вимоги

до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти з мистецької освітньої галузі(**образотворче мистецтво**)

Загальні результати навчання здобувачів освіти	Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти	
	1-2 класи	3-4 класи
Аналізує, інтерпретує, оцінює мистецтво.	1.Описує враження від сприймання творів мистецтва, словесно характеризує їх.	1.Описує враження від сприймання творів, словесно характеризує твір з використанням мистецької термінології.
Творить різними засобами і способами.	2.Відтворює художні образи засобами образотворчого мистецтва за зразком, користується різними художніми матеріалами.	2.Створює варіанти запропонованих художніх образів засобами образотворчого мистецтва, користується різними художніми матеріалами.
Представляє власні досягнення.	3.Презентує створені художні образи, описує, чи вдалося втілити творчий задум.	3.Презентує власні художні образи, оцінює власну творчість, пояснює, що вдалося.

Вимоги

до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти з фізкультурної освітньої галузі(**фізична культура**)

Загальні результати навчання здобувачів освіти	Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти	
	1-2 класи	3-4 класи
Виконує фізичні вправи під час ігрової діяльності та змагань.	1.Виконує фізичні вправи за зразком.	1.Добирає і виконує фізичні вправи з різних видів спорту, дотримуючись правил безпеки, здійснює самоконтроль, самопочуття у процесі виконання фізичних вправ.
Аналізує та оцінює вплив фізичного	2.Пояснює значення фізичних вправ для здоров'я людини.	2.Пояснює значення фізичного навантаження і загартовування для організму людини та

навантаження на стан здоров'я.		виховання сили волі.
Дотримується безпечної поведінки.	3.Дотримується правил безпеки особисто та під час спільної рухової діяльності.	3.Дотримується правил проведення рухливих ігор та естафет; співпереживає за результат команди.
Виконує різні соціальні ролі.	4.Виконує різні ролі під час рухливих та командних ігор; вболіває за результат команди.	

Вимоги

до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти з природничої, соціальної, здоров'язбережувальної, громадянської, історичної, технологічної, інформатичної освітніх галузей

(Я досліджую світ)

Загальні результати навчання здобувачів освіти	Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти	
	1-2 класи	3-4 класи
ПРИРОДНИЧА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ		
Групує і класифікує об'єкти навколишнього світу.	1.Розпізнає природні й рукотворні об'єкти, об'єкти неживої і живої природи, утворює взаємозв'язки між ними.	1.Установлює взаємозв'язки неживої і живої природи, розрізняє рукотворні об'єкти, виготовлені з природних і штучних матеріалів.
Спостерігає, експериментує, моделює.	2.Називає та описує явища, які відбуваються в природі.	2.Описує зміни, які відбуваються в природі, установлює причинно-наслідкові зв'язки між ними.
	3.Досліджує за інструкцією пропоновані об'єкти природи з використанням запропонованих приладів, описує за допомогою вчителя отриманий результат.	3.Обирає обладнання та досліджує об'єкт природи за власно складеним планом, робить висновки і презентує їх.
Аналізує та обґрунтовує результати досліджень, формулює	4.Орієнтується на місцевості за об'єктами природи.	4.Орієнтується на місцевості за об'єктами природи із допомогою компасу.

Висновки.		
Знаходить інформацію та систематизує її.	5.Знаходить і показує на карті України (столицю України, Карпати, Крим, річку Дніпро, Чорне й Азовське моря).	5.Знаходить і показує на карті України, материки, океани та інші об'єкти відповідно до навчального плану.
Діє у навколишньому світі, розуміючи наслідки власної поведінки.	6.Називає умови, необхідні для життя організмів; наводить приклади природоохоронних заходів.	6.Пояснює залежність життя організмів від умов існування, правила природоохоронної поведінки, дотримується цих правил.
СОЦІАЛЬНА І ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНА, ГРОМАДСЬКА ТА ІСТОРИЧНА ОСВІТНІ ГАЛУЗІ		
Осмислює громадсько-політичне життя.	1.Називає свою адресу, країну, її столицю; розповідає про/розпізнає символи держави (прапор, герб, гімн, державну мову).	1.Пояснює на прикладах, що означає бути громадянином України; досліджує історію свого роду, села/міста, рідного краю і презентує результати.
	2.Називає відомих українців, культурні та природні пам'ятки свого краю.	2.Розповідає про відомі історичні події, пам'ятки природи і культури, видатних людей, у тому числі винахідників, пояснює вплив їх діяльності на життя людей/збереження довкілля.
Захищає права людини.	3.Розповідає свої права та обов'язки в сім'ї, у школі, у громадських місцях, наводить приклади; діє з повагою до прав інших.	3.Пояснює свої права і обов'язки в сім'ї, у школі, громадських місцях; аргументовано визначає перевагу добрих взаємин над конфліктами.
Орієнтується у соціальному середовищі.	4.Розпізнає першочергові та другорядні потреби людини; визначає способи їх задоволення з урахуванням культури споживання.	4.Розрізняє першочергові і другорядні потреби, пояснює важливість помірності в споживанні товарів і послуг, планує конкретні дії для задоволення власних потреб.
Розпізнає небезпечні ситуації. Ухвалює рішення.	5.Визначає, як діяти в повсякденній ситуації без загрози для життя та здоров'я.	5.Пояснює від чого залежить безпека в довіллі; описує можливі ризики поведінки на прикладах.
Поводиться безпечно.	6.Наводить приклади діяльності служб в небезпечних ситуаціях,називає номери телефонів цих служб.	6.Моделює звернення по допомогу в різні служби у разі небезпечних ситуацій, пояснює можливі наслідки та свої дії.

ТЕХНОЛОГІЧНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ		
Дотримується безпеки під час виготовлення виробу.	1.Організовує робоче місце за визначеною умовою, дотримується безпечних прийомів праці.	1.Організовує робоче місце відповідно до власних потреб і визначених завдань, дотримується безпечних прийомів праці.
Добирає матеріали і технології для виготовлення виробу.	2.Виготовляє поетапно виріб за визначеною послідовністю операцій/дій.	2.Планує послідовність виготовлення виробу за власно обраними технологіями обробки матеріалів та виготовляє його.
Організовує власну життєдіяльність.	3.Виконує трудові дії щодо самообслуговування, зокрема ремонтує іграшки, книжки, доглядає за рослинами.	3.Планує та виконує трудові дії щодо самообслуговування, у тому числі ремонтує книжки, пришиває гудзики, сервірує стіл.
ІНФОРМАТИЧНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ		
Використовує широкий спектр цифрових пристроїв.	1.Називає та добирає цифровий пристрій відповідно до мети завдання.	1.Використовує цифрові пристрої для виконання навчальних завдань.
	2.Створює зображення за допомогою інструментів графічного редактора.	2.Створює інформаційні продукти (текст, графічне зображення, презентацію) в програмних середовищах
Розробляє та реалізує алгоритми.	3.Реалізує дії виконавця відповідно до лінійного алгоритму.	3.Складає лінійні, розгалужені та циклічні алгоритми на основі їх опису, отримує очікуваний результат дій виконавця за складеним алгоритмом.
Відповідально використовує інформаційні технології у повсякденному житті, захищає себе та власний інформаційний простір. Дотримується норм соціальної, міжкультурної та міжособистісної взаємодії.	4.Знаходить інформацію у вебджерелах за поданою умовою, дотримується безпечної поведінки під час взаємодії-онлайн.	4.Збирає інформацію за допомогою цифрових пристроїв відповідно до навчальної мети, використовує онлайн- середовища для спільної діяльності й обміну думками, дотримується безпечної поведінки під час онлайн-взаємодії .

--	--	--